

פרשת וישלח – המפגש בין יעקב לעשיו

1. בראשית פרק לא, כד-נד

ויבא א--לוהים אל לבן הארמי בחלם הלילה ויאמר לו השמר לך פן תדבר עם יעקב מטוב עד רע: וישג לבן את יעקב ויעקב תקע את אהלו בקר ולבן תקע את אחיו בקר הגלעד: ויאמר לבן ליעקב מה עשית ותגנב את לכבי ותנהג את בנתי כשבויות קרב: למה נחבאת לברח ותגנב אתי ולא הגדת לי ואשלחה בשמחה ובשרים בתך ובכנור: ולא נטשתני לנשק לבני ולבנתי עתה הספלת עשוי: יש לאל ידו לעשות עמכם רע וא--לוהי אביכם אמש אמר אלי לאמר השמר לך מדבר עם יעקב מטוב עד רע... ויען לבן ויאמר אל יעקב הפנות בנתי והבנים בני והצאן צאני וכל אשר אתה ראה לי הוא ולבנתי מה אפשר לאלה היום או לבניתי אשר ילדו: ועתה לכה נכרתה ברית אני ואתה והיה לעד ביני ובינך: ויקח יעקב אבן וירימה מצבה: ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים ויקחו אבנים ויעשו גל ויאכלו שם על הגל: ויקרא לו לבן יגר שהדותא ויעקב קרא לו גלעד: ויאמר לבן הגל הזה עד ביני ובינך היום על פן קרא שמו גלעד: והמצפה אשר אמר יצף ה' ביני ובינך פי נסתר איש מרעהו: אם תענה את בנתי ואם תקח נשים על בנתי אין איש עמנו ראה א--לוהים עד ביני ובינך: ויאמר לבן ליעקב הנה הגל הזה והנה המצבה אשר יריתי ביני ובינך: עד הגל הזה ועדה המצבה אם אני לא אעבר אליך את הגל הזה ואם אתה לא תעבר אלי את הגל הזה ואת המצבה הזאת לרעה: א--לוהי אברהם וא--לוהי נחור ישפטו בינינו א--לוהי אביהם וישבע יעקב בפחד אביו יצחק: וינזח יעקב זבח בקר ויקרא לאחיו לאכל לחם ויאכלו לחם וילינו בקר:

2. בראשית פרק לב, ד-יג

וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו ארצה שער שדה אדום: ויצו אתם לאמר פה תאמרון לאדני לעשו פה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי ואחר עד עתה: ויהי לי שור וקמור צאן ועבד ושפחה ואשלחה להגיד לאדני למצא חן בעיניך: וישבו המלאכים אל יעקב לאמר באנו אל אחיך אל עשו וגם הלך לקראתך וארבע מאות איש עמו: ויירא יעקב מאד ויצר לו ויחץ את העם אשר אתו ואת הצאן ואת הבקר והגמלים לשני מחנות: ויאמר אם יבוא עשו אל המחנה האחת והכה המחנה השניא לפליטה: ויאמר יעקב א--לוהי אבי אברהם וא--לוהי אבי יצחק ה' האמר אלי שוב לארצה ולמולדתך ואיטיבה עמך: קטנתי מפל הסוסים ומפל האמת אשר עשית את עבדך פי במקלי עברתי את הירדן הזה ועתה הייתי לשני מחנות: הצילני נא מיד אחי מיד עשו פי ירא אנכי אתו פן יבוא והפני אם על בנים: ואתה אמרת היטב איטיב עמך ושמתי את זרעך כחול הים אשר לא יספר מרב:

3. ברכות כ"ו, ב

יעקב תקן תפלת ערבית, שנאמר: "ויפגע במקום וילן שם", ואין פגיעה אלא תפלה

4. ברכות ד', א

רבי יעקב בר אידי רמי: כתיב "והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך", וכתוב: "ויירא יעקב מאד"? אמר: שמא יגרום החטא

5. בראשית פרק לב, יז-כב

וילן שם בלילה ההוא ויקח מן הבא בידו מנחה לעשו אחיו: עזים מאתים ותנישים עשרים רחלים מאתים ואילים עשרים: גמלים מיניקות ובניהם שלשים פרות ארבעים ופרים עשרה אתנת עשרים וערים עשרה: ויתן ביד עבדיו עדר עדר לבדו ויאמר אל עבדיו עברו לפני ורוח משימו בין עדר ובין עדר: ויצו את הראשון לאמר פי ופגשף עשו אחי ושאלה לאמר למי אתה ואנה תלך ולמי אלה לפניך: ואמרת לעבדך ליעקב מנחה הוא שלוחה לאדני לעשו והנה גם הוא אחרינו: ויצו גם את השני גם את השלישי גם את כל ההלכים אחרי העדרים לאמר פדבר הנה מדבריו אל עשו במצאכם אתו: ואמרתם גם הנה עבדך יעקב אחרינו פי אמר אכפרה פניו במנחה ההלכת לפני ואחרי כן אראה פניו אולי ישא פני: ותעבר המנחה על פניו והוא לן בלילה ההוא במחנה:

6. בראשית פרק לג, א-כ

וישא יעקב עיניו וירא והנה עשו בא ועמו ארבע מאות איש ויחץ את הילדים על לאה ועל רחל ועל שמי השפחות: וישם את השפחות ואת ילדיהן ראשנה ואת לאה וילדיה אחרנים ואת רחל ואת יוסף אחרנים: והוא עבר לפניהם וישתחו ארצה שבע פעמים עד גשתו עד אחיו: וירץ עשו לקראתו ויחבקהו ויפל על צוארו וישקהו ויבכו: וישא את עיניו וירא את הנשים ואת הילדים ויאמר מי אלה לך ויאמר הילדים אשר חנו א--לוהים את עבדך: ותגשן השפחות הנה וילדיהן ותשתחוין: ותגש גם לאה וילדיה וישתחו ויחבקהו וישתחו: ויאמר מי לך ויאמר מי לך פל המחנה הזה אשר פגשתי ויאמר למצא חן בעיני אדני: ויאמר עשו יש לי רב אחי יהי לך אשר לך: ויאמר יעקב אל נא אם נא מצאתי חן בעיניך ולקחת מנחתי מידי פי על פן ראיתי פניך פראת פני א--לוהים ותרגני: קח נא את ברכתי אשר הבאת לך פי חנני א--לוהים וכי יש לי כל ויפצר בו ויקח: ויאמר נסעה ונלכה ואלכה לנגדה: ויאמר אליו אדני ידע פי הילדים רבים והצאן והבקר עלות עליו ודפקום יום אחד ומתו פל הצאן: יעבר נא אדני לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים עד אשר אבא אל אדני שעיריה: ויאמר עשו אציגה נא עמך מן העם אשר אתי ויאמר למה זה אמצא חן בעיני אדני: וישב ביום ההוא עשו לדרך שיערה: ויעקב נסע

ספֿתָּה וַיִּבֶן לוֹ בַּיִת וּלְמִקְנָהוּ עֲשֵׂה סֶכֶת עַל כֵּן קָרָא שֵׁם הַמָּקוֹם סְכוּת: ס וַיָּבֵא יַעֲקֹב שְׁלֹם עִיר שְׁכֵם אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנַעַן בָּבֹאוּ מִפְּדוֹן אָרֶם וַיִּסְחַן אֶת פְּנֵי הָעִיר: וַיִּקֶן אֶת חֲלֻקַּת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר נָטָה שָׁם אֶהְלֹו מִיַּד בְּנֵי חַמּוֹר אָבִי שְׁכֵם בְּמֵאָה קִשְׁיֻטָּה: וַיָּצַב שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא לוֹ אֵל א--לוֹהֵי יִשְׂרָאֵל:

7. בראשית רבה ע"ה, ה

רבנו אמר לרבי אפס: כתוב חד איגרא מן שמי למרן מלכא אנטונינוס.

קם וכתב: מן יהודה נשיאה למרן מלכא אנטונינוס. נסתה וקראה וקרעה, וכתב: למרן מלכא מן יהודה עבדך. אמר לו: רבי, מה את מבזה בכבודך?! אמר ליה: מה אנא טב מן סבי! לא כך אמר: "כה תאמרון לאדני לעשו כה אמר עבדך יעקב".

תרגום: רבי יהודה הנשיא אמר לרבי אפס: כתוב איגרת אחת משמי לאדוננו המלך אנטונינוס. קם רבי אפס וכתב "מיהודה הנשיא למלך אנטונינוס". קרא רבי יהודה הנשיא את האיגרת וקרעה, וכתב במקומה: "למלכנו, מיהודה עבדך". אמר לו רבי אפס: רבי, מה אתה מבזה את כבודך?! השיב לו רבי: כלום טוב אני מסבי יעקב? האם לא אמר יעקב לעשו "עבדך יעקב"?

8. זוהר וישלח קס"ו, א

אלא אמר יעקב: ידענא דעשו חייש ליה ליקרא דאבא ולעלם לא ארגיז קמיה. והא ידענא הואיל ואבא קיים, לא מסתפינא מניה. אבל השתא דאבא קאים בעינא לאתפייס עמיה. מיד "וישלח יעקב מלאכים לפניו" תרגום חופשי: אלא אמר יעקב: יודע אני שעשו חש לכבודו של אבא, ולעולם לא הרגיזו. והרי יודע אני, שהואיל ואבא קיים איני פוחד ממנו. אבל עתה, שאבא עדיין קיים, חפץ אני להתפייס עמו.

9. בראשית רבה ע"ה, ה

וישלח יעקב מלאכים לפניו: רבי יהודה ברבי סימון פתח: "מעיינן נרפש ומקור משחת צדיק מט לפני רשע". אמר רבי יהודה ברבי סימון: כשם שאי אפשר למעין להרפס ולמקור להשחית, כך אי אפשר לצדיק למוט לפני רשע, וכמעין נרפש וכמקור משחת כך צדיק ממיט עצמו לפני רשע. אמר לו הקב"ה: לדרכו היה מהלך והיית משלח אצלו, ואומר לו כה אמר עבדך יעקב

10. מדרש הגדול וישלח

השתחויה יעקב לעשו שבע, וכנגדן נטל ממנו שבע ואלו הן: אוהל מועד וגלגל ושילה ונוב וגבעון ובית ראשון ובית שני

11. אגדת אסתר ג

אמרו לו: והלא מצינו שאבותיך השתחוו לאבותיו, שנאמר "וישתחו ארצה שבע פעמים"?! אמר להם: בנימין אבי במעי אמו היה ולא השתחוה, וכשם שלא כרע אבי כך לא אכרע אני